

LLIBRES PER PENSAR

D'entrada

Dr. Fidel Molina-Luque
Catedràtic de Sociologia Universitat de Lleida

Salvador Giner, mestratge, intel·ligència, sociologia amb majúscules. In memoriam

Parlar de Salvador Giner és parlar de Sociologia i de la Història del Pensament Social; la nostra ciència no seria el mateix sense aquestes dues magnes obres. Però l'obra i l'aportació de Giner va molt més enllà. Va ser un dels sociòlegs que introduí la Sociologia a Espanya quan la situació política, social i cultural no eren gens fàcils. Probablement per això era un profund defensor de la ciutadania i de la democràcia, des del pensament crític, com a bon sociòleg. En aquesta línia, són de lectura obligada, *La Societat Massa*, *Les cartes a la democràcia*, *Les raons del republicanisme*, *El futur del capitalisme*, entre d'altres. Els seus estudis teòrics i empírics han significat per a la comunitat científica mundial aportacions imprescindibles.

Els seus estudis sociològics són interdisciplinars, endinsant-se en altres disciplines com la filosofia, la història, l'antropologia, la ciència política o els estudis culturals. En les seves darreres obres explica clarament el triomf de la intel·ligència sociològica, destacant que les persones d'avui entenen la seva condició des d'una perspectiva sociològica. La consciència contemporània no seria la mateixa sense la presència de la sociologia. Sense aquesta ciència social el món d'avui no seria "modern".

Aquest món modern requereix, per ser-ho, la presència vigorosa d'una concepció de sí mateix secular, laica, analítica, afí a la ciència i moralment humanista. El Dr. Salvador Giner deia que, precisament aquesta concepció (i d'aquesta manera) és la de la intel·ligència sociològica de la realitat. La sociologia no és solament la consciència crítica de la modernitat: n'és també una part essencial.

Salvador Giner destaca amb èmfasi que la sociologia és, sobretot, ciència humana, i no solament social. És, del conjunt de ciències socials la que estudia la condició humana.

Salvador Giner apostava per l'aspecte sociològic de la moral. Contra la idea (bastant estesa) del desconcert actual dels valors, ell proposa una ètica secular, universal i ferma.

Un proverbi tuareg diu que "la terra no és una herència que es deixa als fills, sinó que es té en usudefruit per tornar-la millorada...". El Dr. Salvador Giner ha estat fidel a aquesta tasca: ha assaonat la terra (la sociologia), l'ha adobat, l'ha fet créixer... l'ha millorat i la comparteix amb nosaltres, tot mostrant-nos les possibilitats que té el pensament i la reflexió per transformar la realitat, per entendre el món que ens envolta... Nosaltres continuem la seua es-

tela com a educadors, com a sociòlegs, com a investigadors, com a docents... Com deia el Dr. Joan Oró, també doctor honoris causa (UdL):

"Venim de pols d'estels i en pols d'estels ens convertirem. Hem de ser humils, ja que la vida ve de molècules molt senzilles. Hem de ser solidaris, ja que te-

nim un origen comú.

Hem de ser cooperatius, ja que des de la Lluna es veu la Terra com un granet perdut en la immensitat de l'espai, on no es distingeixen les fronteres entre els pobles i no es veu, tampoc, el color de la pell".

Alhora, cito de Gibran Jalil Gibran, pedagog, una idea que

sembla escrita expressament per a nosaltres, sociòlegs i educadors, i que és un homenatge a la tasca, la influència i el mestratge del professor Giner:

"El mestre, si és realment savi, no us obligarà a entrar a la casa de la seva saviesa: us guiarà solament fins el llindar del vostre propi esperit". En definitiva, hem de compartir els coneixements, però també l'afecte... i sobretot donar eines perquè l'educació sigui un procés alliberador, per pensar, reflexionar i contribuir a la millora de la societat "inoculant" canvis de mentalitats que, mitjançant la paraula i els fets, facin recolar l'educació en una cultura de la pau, que inclou la igualtat, la equitat, la llibertat i la justícia. Aquest desenvolupament humà sostenible és la nostra gran responsabilitat universitària i és el gran repte del món: crear ciència per consolidar la humanitat, per créixer com a persones.

El Dr. Salvador Giner ha estat un sociòleg, un educador, un savi que ha contribuït i continuarà contribuint amb el seu llegat, a aquesta creació de ciència per comprendre la humanitat i ajudar a millorar les estructures, les relacions humanes i, en conjunt, la societat.

Per tot això... pel teu mestratge, Gràcies Salvador, Gràcies Dr. Giner. Descansa en pau.

Paquita Sanvicén-Torné

Sociologia: observar, pensar, analitzar, explicar

La mort inesperada de Salvador Giner, amic i mestre, ens ha colpit fort. Ens queda el ressò de les seves converses, la seua categoria humana. Sobretot la seua àmplia producció assagística, que recollim en part a les Referències Bibliogràfiques. El primer llibre amb què vaig poder començar a entendre què i perquè som va ser *Sociologia*, comprat a finals dels noranta. Era l'onzena edició d'un text publicat per primer cop al 1969. Com ell mateix diu el llibre és una "iniciació" a la ciència que "intenta integrar

coneixements." (...) "...sin ser un libro ni mucho menos ecléctico, intenta integrar conocimientos. En él a menudo se da cobijo a explicaciones e hipótesis sobre la realidad social distintas a las que para su autor son mas atractivas pero no lo suficientemente señaladas dentro del acervo sociológico como para que puedan ser pasadas por alto. En todo caso esa realidad es demasiado rica, diversa i intrincada como para que una sola perspectiva, escuela o enfoque pueda agotarla o arrojar una absoluta superioridad sobre

las demás."(Giner, 1994:5). Estudiós i especialista dels teòrics clàssics, sobretot, i dels moderns, aquest anar més enllà del que pensava ell com a sociòleg, dota al llibre d'una vàlua especial. Adès i ara.

Sociologia és una lectura apta per a tots els públics. Amb un estil que combina amenitat, claredat i registre científic, s'estructura en 10 capítols: La naturalesa de la sociologia; Les dimensions primordials de la societat; La cultura i el procés de socialització; La comunitat (i l'associació, les nacions i els territoris); L'economia; La politeya (el poder, la democràcia...); El coneixement social de la realitat; El conflicte social; El canvi social en les societats modernes i la mundialització. Giner escriu com a conclusió: "Las últimas constataciones sobre la naturaleza de la

sociedad moderna y sobre sus intrincados rasgos y contradicciones nos hacen ver que la sociología dista mucho de ser una ciencia cómoda. (...) La lucha de la sociología por la desmitificación del mundo es una lucha para liberarlo de sus ensueños dogmáticos en un universo que cada vez puede permitirse menos el lujo de la conducta irracional. (...) La sociología cree que el conocimiento de nosotros mismos es posible, y que ello conduce a un modo mas decente de vida. (...) Su crítica y comprensión del universo humano son una aserción de nuestro albedrío. Porque su práctica es tambien la práctica de la libertad." (Giner, 1994: 316). Clar, precís i profund. Just, allò que Salvador Giner va fer sempre i ens va inculcar als seus deixebles.